

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ A GLOBÁLIS CSALÁDPAKTUMRÓL 2023. MÁJUS 30-ÁN DÉLELŐTT A SZENTSZÉK SAJTÓIRODÁJÁBÓL

Helen Alford OP beszéde

1. Ferenc pápa az *Amoris laetitia kezdetű buzdításában* arra biztat, hogy a családi élet „konkrét valóságára” (AL 31) fordítsunk figyelmet, mert – idézi II. János Pál pápa *Familiaris consortio* kezdetű enciklikáját – „a Lélek igényei és felhívásai magukban a történelmi eseményekben is visszhangzanak”. Ha a család jelenlegi helyzetét nézzük, fényeit és árnyait egyaránt látjuk, ahogyan az a Pápai Társadalomtudományi Akadémia (PTA) 2022-es plenáris ülésén is világosan kiderült, mely a családot mint „kapcsolati értéket” vizsgálta.

2. Fényei között látjuk, hogy a család válságérzete, sőt „halálérzete” ellenére a család továbbra is cél és központi érték marad az emberek életében. Amint a PTA tavalyi plenáris ülésének zárónyilatkozatában olvashatjuk, a mai világ arra törekszik, hogy „új életmódokat teremtsen a családnak mint a nemek és nemzedékek közötti hiteles szeretet helyének”, és „nincs hiány a családi szolidaritás új formáiból, mind a belső kapcsolatokban, mind a környező közösségben, hogy támogassa a rászoruló családokat”.

3. Ugyanakkor a család gyengülésének is tanúi vagyunk, „egy sor, egymással összefüggő ok miatt, melyek egy erősen individualista kultúrának kedveznek az emberi és társadalmi jogok felfogásában, a nemek és nemzedékek közötti szolidaritás és kölcsönösség rovására”. Egy ilyen kultúra csökkenti a családok képességét arra, hogy megbirkózzanak stresszes élettel, törekenyebbé teszi őket, és hajlamosabbá „a széttoreszedettségre és a belső konfliktusokra”, mivel „mind anyagi, mind kapcsolati szempontból egyre jobban elszegényednek”. A családok meggyengülésével a társadalmi struktúrák is gyengülnek, „sokféle probléma és társadalmi patológia erősödik fel”.

4. Hogyan értelmezhető a fények és árnyak együttesének jelentősége? Ha a médiát nézzük, akkor elsősorban a családok negatív helyzetét látjuk, külön hangsúlyt kapnak a visszaélések, az erőszak és a hátrányos megkülönböztetés. A társadalomtudományi kutatások azonban, miközben figyelembe veszik ezt a sokféle problémát, kiemelik „azoknak a családoknak a kitartását és életképességét, amelyekben a szeretet kihívására figyelnek, és ahol kapcsolati értékek keletkeznek”. A tavalyi plenáris ülés megbeszélésein világossá vált, hogy a család továbbra is nagyon ellenálló társadalmi struktúra, képes elviselni a sokkhatásokat, és sokféle helyzetben is képes támogatást és gyógyulást nyújtani az embereknek. Egy olyan világban, amely nagyobb ellenálló képességre törekszik az előre jelzett, jövőbeli válságokkal szemben – beleértve az éghajlatváltozásból eredő válságokat is –, a családba és a családoknak a kihívásokkal való hatékonyabb megküzdését célzó kutatásba való befektetés nagy előnyökkel járna az egész társadalom számára.

5. A családi reziliencia javításának egyik kulcseleme a mélyebb „kapcsolati családi kultúra”, mely kevésbé felszínes szinten teszi lehetővé a boldogságra való törekvést. A családokban a személyeknek szert kell tenniük arra az első tapasztalatra, hogy férfiak és nők egyenlő bánásmódban részesülnek, ahol a családtagok megtapasztalják „másságuk növekedését a másokkal való kölcsönösségen keresztül”. Ezért plenáris ülésén a PTA a családra mint „kapcsolati értékre” összpontosított, és ezzel arra kívánta buzdítani az akadémiai világ tagjait, hogy nagyobb figyelmet fordítsanak a család ilyen értelemben vett megértésére.

6. A család mint kapcsolati érték „a jól működő társadalom forrása, mert létrehozza azokat az alapvető társadalmi értékeket – mint például a bizalom, a felelősség, az együttműködés, a

szolidaritás és az emberi erények egész sora –, amelyek nélkülözhetetlenek egy inkluzív és fenntartható társadalmi élethez”. Továbbá el kell ismernünk, hogy a család „a magán- és közszféra metszéspontjában” áll, és „társadalmi alany”. A 2022-es plenáris ülés zárónyilatkozatában a PTA azt javasolta, hogy „a család mint olyan rendelkezzen állampolgári joggal, mivel a családok egyedülálló közvetítő szerepet töltenek be az egyének és a közösség között”, és hogy a társadalom egésze folytasson „családbarát politikát” minden gazdasági, társadalmi és kulturális területen, elismerve a család alapvető hozzájárulását a társadalom fenntartásához, különösen a kapcsolatépítő képesség kialakításában, fenntartásában és növelésében játszott szerepe révén egy olyan világban, ahol nagy a magány és a vele járó szenvedés.

7. Mit tegyünk? A 2022. évi plenáris ülés zárónyilatkozata a nemzetközi szervezetekhez, a nemzeti kormányokhoz és állami szervekhez, a civil társadalmi szervezetekhez, a vállalkozói szektorhoz, a Szentszékhez, a világ összes vallásához és minden jóakarató emberhez szólt, és kulcsfontosságú intézkedéseket fogalmazott meg a család mint kapcsolati érték és reziliens valóság megerősítése érdekében. Ezek az intézkedések többek között a következők: a családok jólétének előmozdítását az ENSZ új globális fejlődési céljai közé emelni (a nemzetközi szervezeteknek címezve); nemzeti cselekvési terveket készíteni a családok alapvető szükségleteinek kielégítésére, és e terveket a költségvetés jelentős részének elkülönítésével végrehajtani (a nemzeti kormányoknak címezve); munkacsoportokat felállítani családbarát munkaszerződések elősegítésére, konkrét intézkedésekre összpontosítva és álláspontokat kidolgozva olyan kulcsfontosságú kérdésekben, amelyek javíthatják a családok és vállalkozások közötti kapcsolatokat (a vállalkozói szektornak címezve); elköteleződni a család védelmére és előmozdítását célzó globális szövetség létrehozására irányuló együttműködés mellett (az összes vallásnak címezve).

8. E felhívások sorában a PTA által a Szentszéknek javasolt első intézkedés a következő volt: „Javaslatot tenni egy *globális családpaktumra*, a családért összefogó globális szövetségként értve, annak érdekében, hogy a házasságon alapuló család védelmét és előmozdítását bevegyék az új fenntartható fejlődési célok közé.” Jó látni, hogy a Szentszék ma végrehajtja ezt a javasolt intézkedést.

(Fordította: Tőzsér Endre)